

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Nacionalinių ir tarptautinių tyrimų rezultatų įtaka atnaujinant pradinio ir pagrindinio ugdymo TMGK programą

dr. Alla Diomidova, dr. Kinga Geben, projekto „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“ metodininkės.

2021 m. gegužės 3 d.

2018 metų NMPP tyrimo rezultatai

Svarbių tautinių mažumų mokykloms rezultatų aptarimas

Vertinimas

NMPP vertina 4, 6 ir 8 klasių mokinių **skaitymo, rašymo**, matematikos, gamtos mokslų ir socialinių mokslų ugdymo turinio sričių mokymosi pasiekimų lygius – *patenkinamą, pagrindinį ir aukštesnįjį*.

Duomenų ir citatų šaltinis: „2018 METŲ NACIONALINIO MOKINIŲ PASIEKIMŲ PATIKRINIMO ATASKAITA“

https://www.nec.lt/failai/7877_NMPP_2018_ATASKAITA.pdf

Nacionalinis mokinių pasiekimų patikrinimas (toliau – NMPP)

- Užduotys, jų vykdymo rekomendacijos ir vertinimo instrukcijos buvo rengiamos lietuvių kalba. Mokyklų rusų ir lenkų mokomąja kalba mokiniams NMPP užduotys, išskyrus lietuvių kalbos užduotis 8 klasei, buvo **verčiamos į rusų ir lenkų kalbas**.
- 2018 m. Nacionaliniame mokinių pasiekimų patikrinime (toliau NMPP 2018) dalyvaujančių mokyklų mokiniai (atitinkamai pagal klases) atliko šių dalykų užduotis: 2, 4, 6 ir 8 klasės mokiniai – skaitymo (teksto suvokimo), rašymo (teksto kūrimo ir kalbos sistemos pažinimo pagrindai).

Duomenų ir citatų šaltinis: „2018 METŲ NACIONALINIO MOKINIŲ PASIEKIMŲ PATIKRINIMO ATASKAITA“

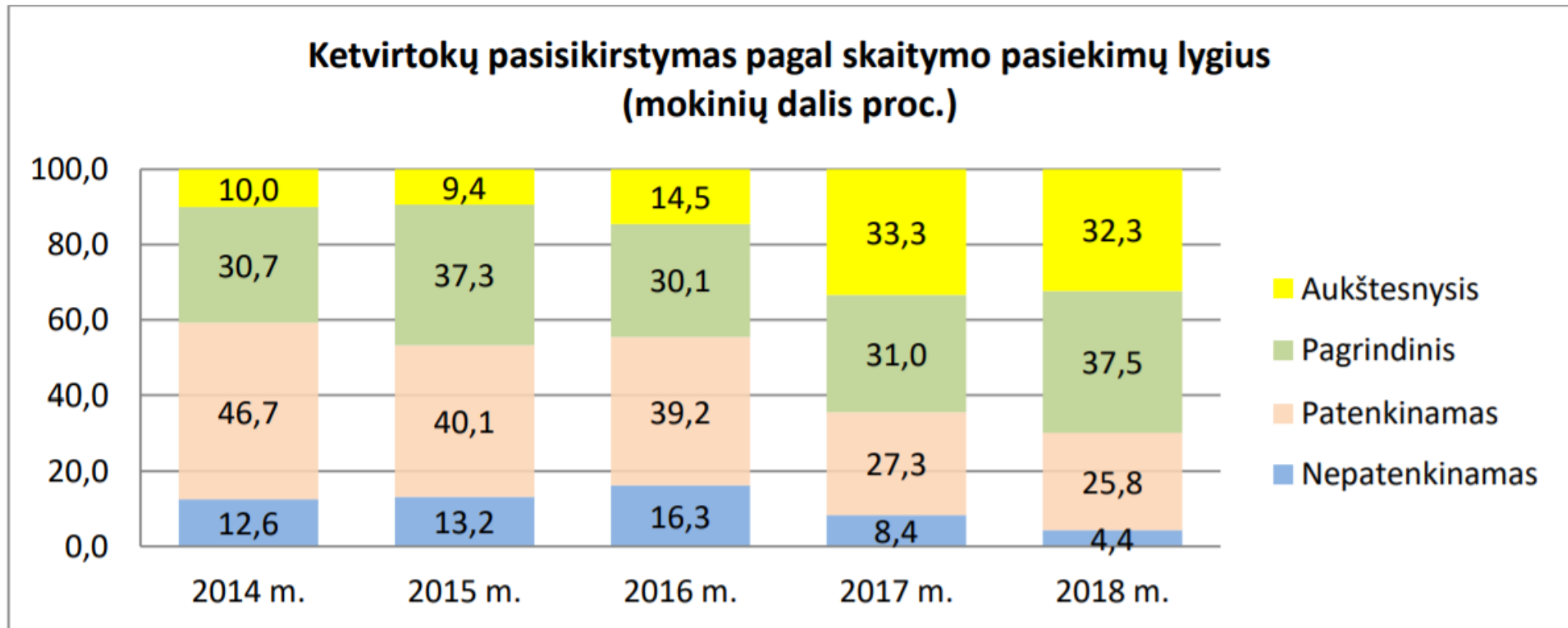
https://www.nec.lt/failai/7877_NMPP_2018_ATASKAITA.pdf

NMPP tyrime konstatuota (bendri rezultatai):

- Beveik dviejų penktadalių NMPP 2018 dalyvavusių ketvirtokų rašymo (teksto kūrimo) rezultatai atitiko aukštesnįjį pasiekimų lygį.
- Gana nedidelės dalies, 2,4 proc. ketvirtokų rašymo rezultatai buvo nepatenkinamo lygio.
- **Rašymo, taip pat kaip matematikos bei skaitymo, rezultatai nuo 2014 m. ženkliai pagerėjo.**
- Aukštesnįjį rašymo pasiekimų lygį pasiekusių ketvirtokų dalis nuo 2014 iki 2018 m. padidėjo šešiolika procentinių punktų. Nepatenkinamo pasiekimų lygio mokinių dalis sumažėjo puse karto. Taip pat ženkliai sumažėjo patenkinamą rašymo pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis. Nežiūrint to, ketvirtokų rašymo pasiekimai tebėra probleminė ugdymo sritis.
- **Skaitymo rezultatai nuosekliai gerėja.**

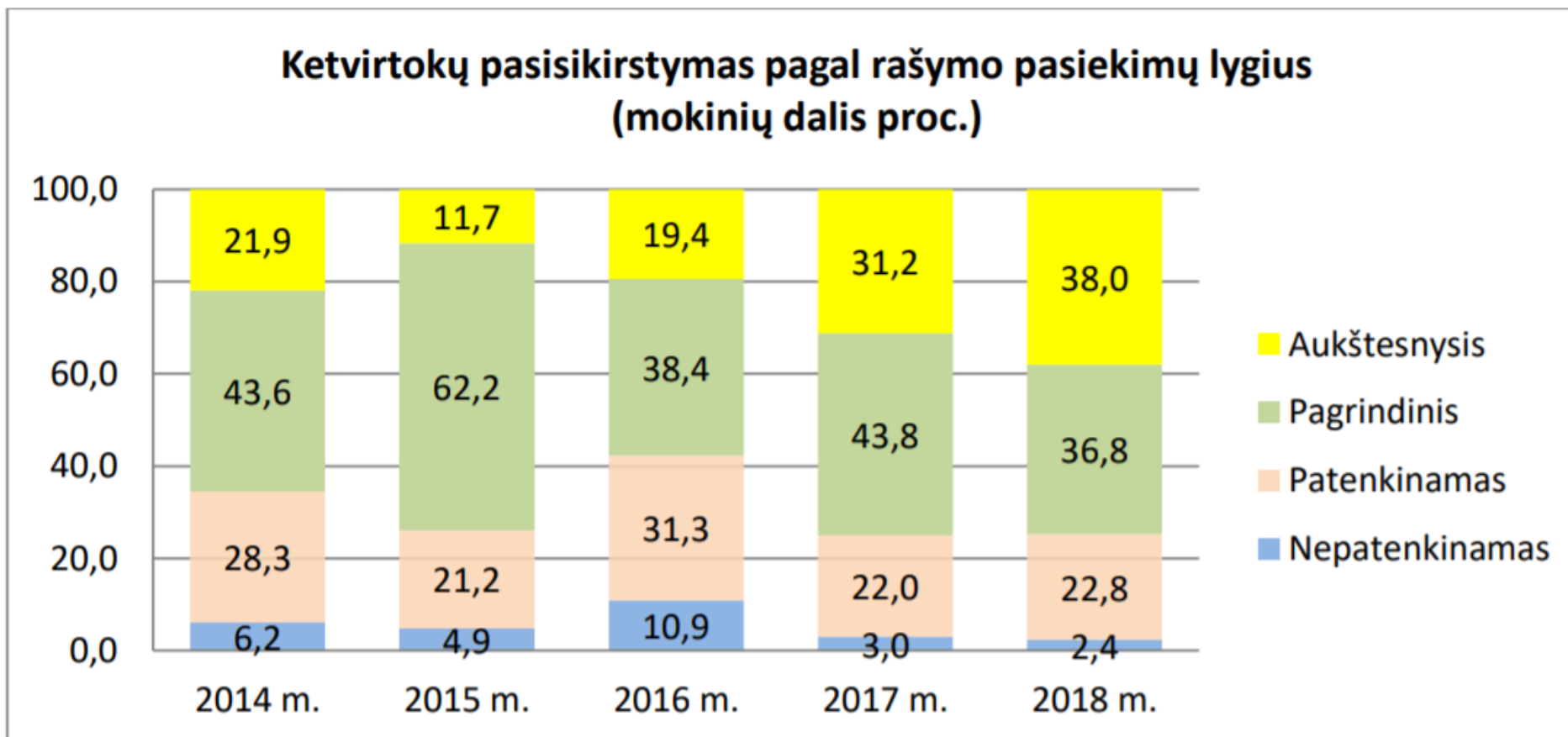
Skaidrių šaltinis: 2018 METŲ NACIONALINIO MOKINIŲ PASIEKIMŲ PATIKRINIMO ATASKAITA.
https://www.nec.lt/failai/7877_NMPP_2018_ATASKAITA.pdf

3.2 paveikslas. 4 klasės mokinių pasiskirstymo pagal skaitymo pasiekimų lygius kaita 2014–2018 metais (mokinių dalis proc.)

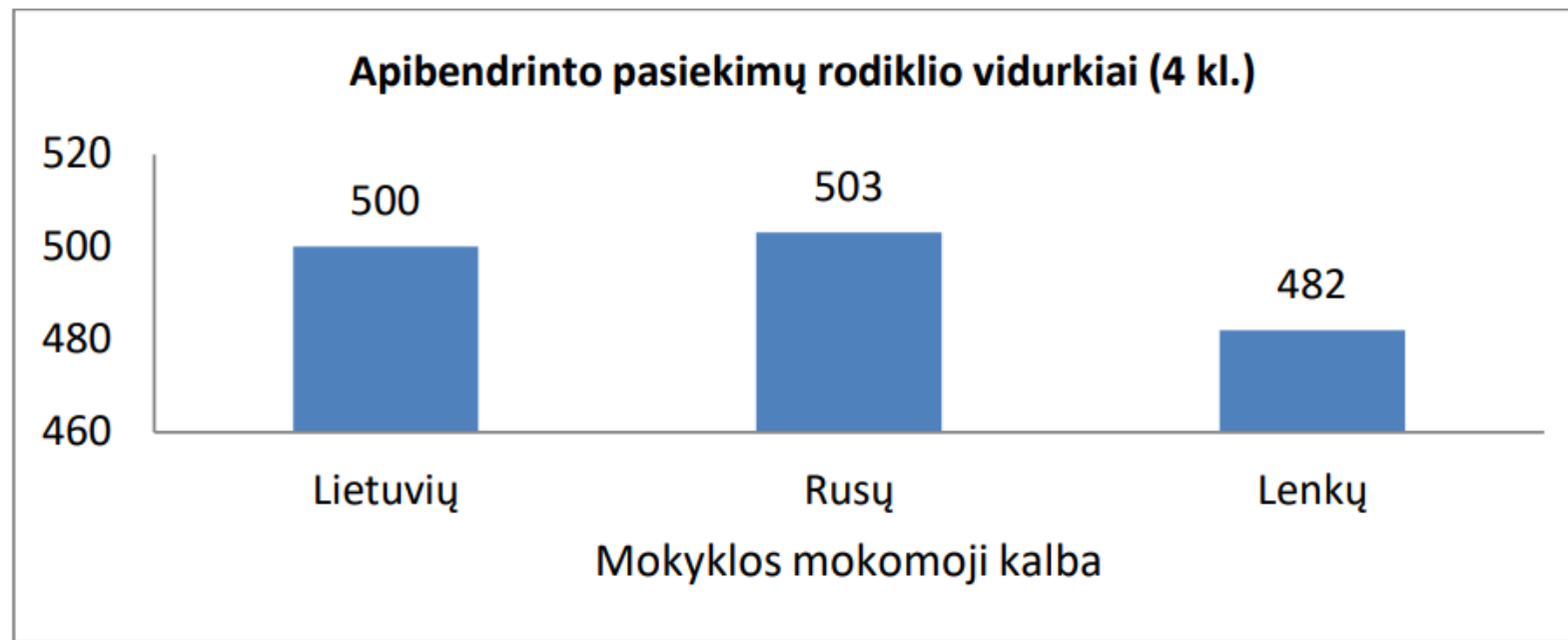

Skaidrių šaltinis: 2018 METŲ NACIONALINIO MOKINIŲ PASIEKIMŲ PATIKRINIMO ATASKAITA.
https://www.nec.lt/failai/7877_NMPP_2018_ATASKAITA.pdf

3.3 paveikslas. 4 klasės mokinių pasiskirstymo pagal rašymo pasiekimų lygius kaita 2014–2018 metais (mokinių dalis proc.)

4.1 paveikslas. 4 klasės mokinių apibendrinto pasiekimų rodiklio vidurkiai pagal mokyklos mokomąją kalbą (balais).

4 KLASIŲ NMPP 2018 REZULTATAI PAGAL MOKYKLOS MOKOMĄJĄ KALBĄ

- Tyrimo išvados: „Ketvirtokų apibendrinto pasiekimų rodiklio vidurkis buvo beveik vienodo dydžio mokyklose ir lietuvių, ir rusų mokomosiomis kalbomis, tačiau ženkliai mažesnis mokyklose lenkų mokomąja kalba“.
- Šaltinis: **2018 METŲ NACIONALINIO MOKINIŲ PASIEKIMŲ PATIKRINIMO ATASKAITA.**
https://www.nec.lt/failai/7877_NMPP_2018_ATASKAITA.pdf

Kaip galima pakomentuoti rezultatus?

- Akivaizdu, kad toks pasiekimų palyginimas nėra informatyvus, neduoda pakankamai informacijos apie tikrąją padėtį, todėl, kad rezultatus lemia labiau socialiniai faktoriai, o ne mokymo metodikų skirtumai ar pan.
- Tyrimų rezultatus galima tyrinėti, bet ar tai patikimas vertinimo instrumentas?
- Galima daryti prielaidą, kad ir rusų, ir lenkų mokyklų skaitymo ir teksto suvokimo rezultatai galėtų koreguotis, jeigu būtų pritaikyta geresnė tyrimų rezultatų aprašymo metodiką.

Programos atnaujinimas atsižvelgiant į tyrimų rezultatus

- Tautinės mažumos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) gimtosios kalbos ir literatūros bendrojoje programoje (Pradinis ir pagrindinis ugdymas, Projektas, 2021-03-31) daug dėmesio skiriama skaitymo ugdymui, skaitymo strategijų naudojimui.
- Nemažiau svarbi tekstų atranka: neapsiribojama grožiniais tekstais, svarbus ir kitų tekstų vaidmuo programoje.
- Vizualumas (1) naudojamas tekstų turinio vizualizacijai – pvz., vizualiai pristatomas teksto turinys (naudojantis tam tikromis skaitymo strategijoms), (2) susipažinimas su vizualiais tekstais, vaizduojamojo meno tekstais, medijų tekstais įtrauktas į mokymosi turinį ir sustiprina teksto suvokimą. Pvz., šalia teksto apie problemą naudojamas paveikslas apie tą pačią problemą ir pan.

4 klasės mokymosi turinys

- **6.4.2. Skaitymas ir teksto suvokimas**
  - **6.4.2.1. Skaitymo technika ir teksto suvokimo strategijos.**
  - *Raiškūs skaitymas.* Mokomasi pasirinkti skaitymo būdą ir tempą.
  - *Skaitymo strategijos:* mokiniai kelia hipotezes, apie ką gali būti tekstas; nuolat apmąsto, ar supranta prasmę; randa ir pasižymi reikšmingus žodžius ir mintis. Aiškinamasi, kokie yra knygos struktūros elementai (autorius, pavadinimas, sutartiniai ženklai vadovėlyje, puslapiai, iliustracijos, antraštinis lapas, dailininkas, turinys, leidimo metai).
- **6.4.2.3. Tekstų atranka.** Skaitomi mokinių suvokimo galimybes ir jų kaip skaitytojų įvairius poreikius atitinkantys, asmenybei ugdytis ir kultūrai pažinti svarbūs *negrožiniai tekstai* knygoje, periodiniuose leidiniuose, internete: publicistiniai, dalykiniai, informaciniai ir medijų tekstai (pvz., filmas, reklama, skelbimas, komiksai, spaudos straipsniai, elektroninis tekstas, animacija, žemėlapis, nesudėtingos schemas, instrukcijos). Pratinamasi naudotis biblioteka už mokyklos ribų.

Literatūros sąrašai ir kultūrinė veikla

Skaitymas

- Kūriniai rekomenduojami, nėra privalomi.
- Klasikiniai ir šiuolaikiniai kūriniai, pasakos ir pan.
- *Mokytojas gali pasirinkti šiuolaikinius kūrinius ar kitus pagal klasės poreikius.*

Dalyvavimas kultūrinėje veikloje

- Skaitymas *skatinamas* veikla
- Projektinė ir kultūrinė veikla didina skaitymo motyvacija ir gerina rezultatus

4 klasė

- **6.4.3. Rašymas ir teksto kūrimas**
- **6.4.3.1. Teksto kūrimas ir redagavimas.**
- *Pastraipa. Pastraipos pagrindinė mintis.* Mokomasi sieti vieną sakinį su kitu pastraipoje; siekiant teksto rišlumo pasirinkti tinkamus žodžius ir gramatines formas.
- *Dominuojantis įspūdis ir detalės aprašyme.* Mokomasi kurti aiškinamąjį tekstą pagal **modelius**: klausimas – atsakymas, teiginys – pavyzdys; išreikšti ir paaiškinti nuomonę.
- **6.4.3.2. Tekstų tipai ir žanrai.** Mokomasi kurti įvairaus pobūdžio tekstus, paisant žanro reikalavimų: paveikslo, žmogaus aprašymas. **Aiškinamasis tekstas. Žinutė. Neoficialus laiškas. Sveikinimai, linkėjimai (lenk. życzenia i gratulacje, pozdrowienia).** Kūrybiniai bandymai (pvz., eilėraštis, pasakojimas ir pan.).
- **6.4.3.3. Rašymo technika ir rašyba, teksto pateikimas.** Mokomasi aiškiai ir sklandžiai rašyti ranka, klaviatūra (telefonu, kompiuteriu); rašant tekstą taikyti pagrindines rašybos taisykles. Plėtojant žodyną ir mokantis gramatikos pagrindų mokomasi naujų žodžių ir jų gramatinių formų rašybos. **Mokomasi parinkti iliustraciją tekstui; pateikti informaciją žemėlapiu, lentelės forma.**

Kas toliau? Kaip galima būtų tobulinti situaciją?

Pažiūrėkim į mokimo(s) situaciją. Kaip ji pasikeis?

Pasiruošimas testams (kaip nacionaliniam testui, taip ir tarptautiniams testams) inkorporuotas į programą, nebelieka dvejų, kartais skirtingų veiklų: ruošti testams ir vykdyti programą.

Kaip galima dar padėti mokytojui?

Svarbu:

1. Vadovėliai tautinių mažumų kalbomis
2. Eduka tautinių mažumų kalbomis
3. Metodinės priemonės tautinių mažumų kalbomis

Tyrimas PISA

- Tyrimas PISA - (ang. *Programme for International Assessment*) kas trejus metus atliekamas tarptautinis penkiolikmečių tyrimas.
- 2018 m. duomenys atskleidžia esamą skaitymo gebėjimų, gamtamokslinio, ir matematinio raštingumo ugdymo padėtį, bei leidžia suprasti, kokią įtaką mokinių pasiekimams daro socialinė, ekonominė ir kultūrinė aplinka.
- Mokinių pasiekimus PISA tyrimas pateikia standartizuotose skalėse (minimalų raštingumas - pasiektas 2 lygis, aukščiausias raštingumas pasiektas 6 lygis).
- Ypač mažai Lietuvos mokinių pasiekia aukščiausią skaitymo raštingumo pasiekimų lygmenį.

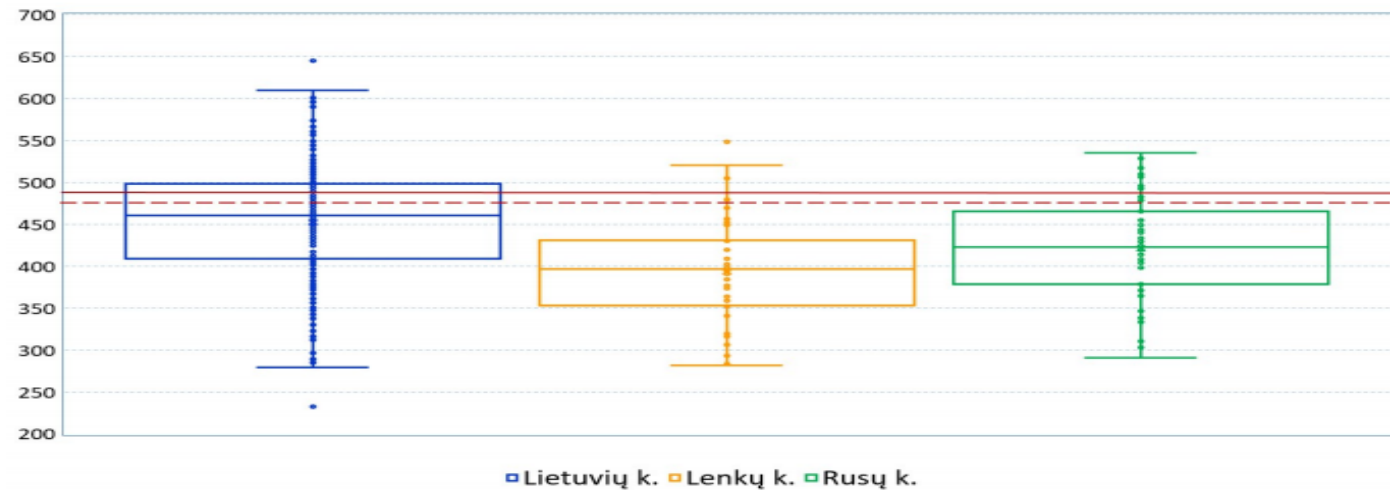

Iššūkliai

- skirtingų gebėjimų mokinių ugdymas klasėje,
- atotrūkis tarp vaikinų ir merginų rezultatų,
- atotrūkis tarp miesto ir kaimo vietovėse esamų mokyklų,
- atotrūkis tarp skirtingų mokyklų tipų mokinių rezultatų.

Skaidrės citata: EBPO PISA 2018: REZULTATAI IR TENDENCIJOS, R. Dukynaitė, N. Valavičienė, 2019-12-03, prieiga internete:
https://www.smm.lt/uploads/lawacts/docs/2306_8770b812f802657fab599b26ecb77ca3.pdf

Lietuvos skaitymo gebėjimai pagal užduočių atlikimo kalbą

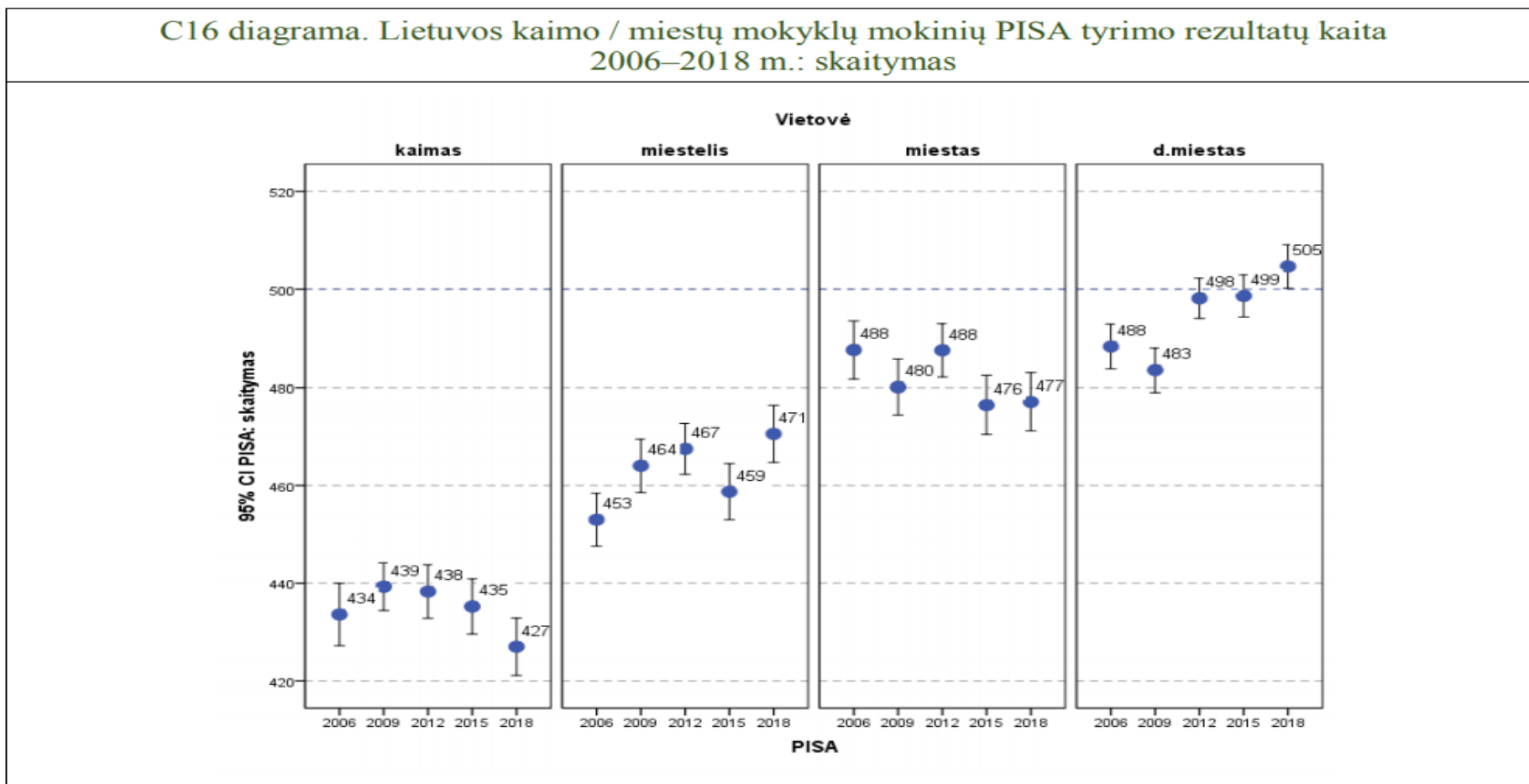
Užduotis atliko lietuvių k. 85 proc., lenkų k. – 7 proc., rusų k. – 8 proc. mokinių

Zabulionis A., Tarptautinio švietimo tyrimo OECD PISA Lietuvos ir kaimyninių šalių duomenų tikslinė antrinė analizė, Vilnius, 2020, http://eia.libis.lt/show.php?item=tarptautinio_svietim

- A. Zabulionis (2020) teigia, kad *tiesiogiai lyginti trijų mokyklos mokomųjų kalbų pagrindu sudarytų mokinių grupių pasiekimus nėra korektiška – šias mokinių grupes skiria ne tik kalbos veiksnys, bet ir dar bent du didelę įtaką darantys veiksniai – vietovės (kaimo / miesto) ir mokinio socialinės, ekonominės aplinkos.*

Lietuvos kaimo-miesto mokyklų mokinių PISA tyrimų rezultatų kaita

Šaltinis: Zabulionis A., Tarptautinio švietimo tyrimo OECD PISA Lietuvos ir kaimyninių šalių duomenų tikslinė antrinė analizė. p. 37.

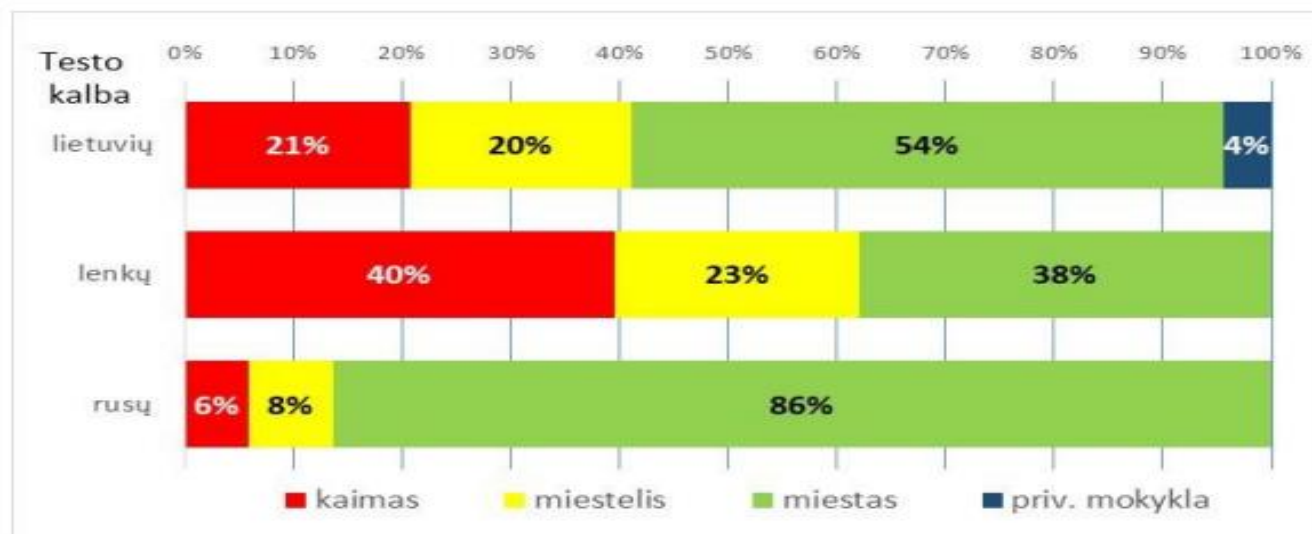

Lietuvos penkiolikmečių pasiskirstymas vietovėse

Diagramos ir duomenų šaltinis: A. Zabulionis, Tarptautinio švietimo tyrimo OECD PISA Lietuvos ir kaimyninių šalių duomenų tikslinė antrinė analizė, Vilnius, 2020, p. 16.

B4 diagrama. Lietuvos penkiolikmečių mokinių pasiskirstymas vietovėse pagal tai, kuria kalba jie atliko PISA užduotis.

Legenda: „kaimas“ – mažiau negu 3 000 gyventojų; „miestelis“ – 3 000–15 000. gyventojų; „miestas“ – daugiau negu 15 000 gyventojų; „privati mokykla“ – privati mokykla mieste (tyrime privačių mokyklų mokinių, pasirinkusių atlikti testus lenkų ar rusų kalbą, nebuvo).

Kas tai yra skaitymo gebėjimai?

- Gebėjimas suprasti, naudoti, vertinti, apmąstyti tekstus ir į juos įsitraukti siekiant savo tikslų, plėtoti savo žinias ir potencialą ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

Kokie tekstai yra PISA testuose?

- vientisi (pasakojimas, aiškinimas, aprašymas, argumentavimas, instrukcija, dokumentai, archyvai, hipertekstas)
- netęstiniai, mišrūs: diagramos, grafikai, lentelės, schemos, žemėlapiai, formos (anketos, informaciniai blankai, kvietimai, skelbimai, kvitai, sertifikatai)

TM programoje įvardijami įvairių tipų tekstai:

- verbaliniai, neverbaliniai; grožiniai, negrožiniai.

Kaip PISA tikrina teksto supratimą?

- Mokiniai randa informaciją tekste. Užduočių pvz.: rasti darbdavio pateiktus reikalavimus darbo skelbime, rasti tam tikrą telefono numerį su tarptautiniu kodu, rasti tam tikrą faktą teiginiui patvirtinti ar paneigti.
- Mokiniai supranta ir interpretuoja teksto visumą. Užduočių pvz.: paaiškinti instrukcijų eilės tvarką, sukurti tekstui pavadinimą, apibūdinti pagrindinį veikėją, paaiškinti žemėlapiu ar brėžinio tikslą.
- Mokiniai apmąsto ir įvertina teksto turinį bei formą. Užduočių pvz.: pateikti savus įrodymus ar argumentus vertinant ryšius tam tikrame tekste; paremti autoriaus argumentus, įvertinti pateiktos tekste informacijos efektyvumą.

Kaip atsižvelgta į rekomendacijas Tautinės mažumos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) gimtosios kalbos ir literatūros bendrojoje programoje?

- PISA duomenų tyrėjų preliminarios rekomendacijos t.kt.: „ugdymo turinyje skirti daugiau dėmesio bendrajam raštingumui orientuojantis ne tik į paprastus, bet ir į sudėtingus ir abstrakčius, vientisus ir mišrius tekstus; sustiprinti skaitymo gebėjimų sritį per visus dalykus, ypač akcentuojant skirtingus pasiekimų lygmenis“.

Žr. EBPO PISA 2018: REZULTATAI IR TENDENCIJOS, Rita Dukynaitė, Natalija Valavičienė, 2019-12-03, prieiga internete:
https://www.smm.lt/uploads/lawacts/docs/2306_8770b812f802657fab599b26ecb77ca3.pdf 62 sk.

- Tautinės mažumos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) gimtosios kalbos ir literatūros bendrojoje programoje (Pradinis ir pagrindinis ugdymas, Projektas, 2021-03-31) atsižvelgta į moksleivių skaitymo ir rašymo gebėjimų tobulinimą. Programoje siaurinama ugdymo turinį (leidžiama daugiau rinktis) ir gilinama ugdymo procesą, siekiama skatinti refleksiją. Per sociokultūrinės temas skatinama atsižvelgti į realaus gyvenimo pavyzdžius.
- Pvz. **8 klasėje** mokymosi turinyje pabrėžiami sudėtingesnio lygio gebėjimai, mišrių tekstų skaitymas bei ugdoma medijų ir informacinio raštingumo kompetencija.

8 klasė

6.8.2. Skaitymas ir teksto suvokimas

- **6.8.2.2. Teksto analizė, interpretacija ir vertinimas.** Mokomasi atpažinti tiesioginę ir netiesioginę informaciją, suprasti teksto autoriaus intenciją; susieti, palyginti, grupuoti ir apibendrinti skirtingos raiškos informaciją iš kelių įvairių šaltinių. **Mokomasi įvardyti teksto temą, problemą, idėjas ir vertybes, nurodyti esmines ir neesmines detales, faktus, atpažinti raiškos priemones, paaiškinti jų prasmę ir tikslumą; aptarti teksto vertę, problemas, idėjas, vertybes, išreikšti savo nuomonę apie tekstą; įvertinti informacijos šaltinio patikimumą, informacijos objektyvumą ir subjektyvumą, teisingumą ir „melagingumą“.** (ugdomas medijų ir informacinis raštingumas)
- **6.8.2.3. Tekstų atranka.** Skaitomi platesnį socialinį kultūrinį kontekstą apimantys įvairios paskirties ir įvairiems adresatams (jaunimui ir plačiajai visuomenei) skirti tekstai knygoje, periodiniuose leidiniuose, internete (publicistiniai, dalykiniai, informaciniai) ir kitose medijose (pvz., anketa, interviu, enciklopedijų, žinynų straipsniai, diskusiniai ir mokslo populiarieji straipsniai, dienoraščiai, atsiminimai; reklama, nesudėtingos schemas, elektroninis tekstas, periodikos leidiniai, internetinių diskusijų forumai, televizijos ir radijo laidos, filmai, spektakliai).

Kokių skaitymo pasiekimų tikimasi?

TMGK programa, pasiekimų lygių požymiai.
Aukštesnysis (IV) lygis, 7-8 klasė

B Skaitymas ir teksto suvokimas., pvz.

B 2.1 Randa tekste detales, faktus ir išreikštus požiūrius, susistemina jas, įvardija ryšį tarp jų, įžvelgia prieštaravimus. (...).

B 2.2 (...) Randa tekste netiesiogiai pateiktą informaciją ir įžvelgia teksto autoriaus intencijas.

B 2.3 Suformuluoja ir aptaria teksto temą, tiesiogiai ir netiesiogiai išreikštą pagrindinę mintį, tikslą, problemą, vertybes. Su pagalba kelia hipotezes. Aptaria priežasties ir pasekmės ryšius tarp teksto dalių. Interpretuodamas taiko analizę ir sintezę, lygina verbalinio ir neverbalinio teksto turinį, aptaria skirtumus ir prieštaravimus. Teiginius ir išvadas pagrindžia argumentais ir kontrargumentais.

B 2.4 Tekste esančią informaciją sieja su žiniomis iš įvairių šaltinių. Išsako savo nuomonę apie nagrinėjamą tekstą, remdamasis konkrečia asmenine patirtimi, specifinėmis ir viešomis žiniomis.

PISA aukščiausias 6 lygmuo

Šio lygmens skaitymo gebėjimų vertinimo užduotys paprastai reikalauja padaryti keletą išsamių ir tikslių išvadų, taip pat gebėti detalai ir tiksliai sugretinti bei palyginti.

Šį lygmenį pasiekę mokiniai turi pademonstruoti visišką, detalių vieno ar kelių tekstų supratimą, jiems gali tekti integruoti kelių tekstų informaciją. Užduotyse mokiniui gali tekti susidurti su jam nepažįstamomis idėjomis, kai tekste yra pateikta konkuruojančios informacijos, ir sugeneruoti abstrakčias kategorijas savo interpretacijoms.

Atlikdami samprotavimo ir įvertinimo reikalaujančias užduotis mokiniai turi gebėti kelti hipotezes arba kritiškai įvertinti sudėtingą tekstą nepažįstama tema, atsižvelgdami į keletą kriterijų ar perspektyvų ir panaudodami savo išprusimą ir išmanymą, įgytą už teksto ribų. Šio lygmens informacijos radimo užduotys reikalauja tikslios analizės ir išskirtinio dėmesingumo niekuo neišsiskiriančioms detalėms.

Kokių skaitymo ir teksto pasiekimų tikimasi?

TMGK, pasiekimų lygių požymiai. Aukštesnysis (IV) lygis, 7-8 klasė

B 3 Ieškodamas informacijos, tikslingai ir atsakingai naudojasi įvairiais šaltiniais ir technologijomis, vertina šaltinių patikimumą, rūšiuoja, atsirenka ir vertina informaciją.

B 3.1 Pasirinktuose šaltiniuose randa, atrenka ir reflektuoja informaciją, kuri yra svarbi konkrečiam tikslui. Skatinamas **palygina, grupuoja ir apibendrina informaciją iš kelių skirtingų šaltinių.**

B 3.2 Kritiškai vertina informaciją patikimumo atžvilgiu, sieja informaciją su kontekstu (adresantas, adresatas, situacija, tikslas ir pan.). Skatinamas skiria objektyvią ir subjektyvią. (...)

<https://www.emokykla.lt/upload/EMOKYKLA/BP/PDF/kalbini/TM%20GK%20BP%20projektas%202021.03.31.pdf>, p. 127 (žiūrėta 2021-05-03)

PISA aukščiausias lygmuo 6

Žr.

https://nec.lt/failai/6566_OECD_PISA2015_Ataskaita.pdf?fbclid=IwAR323-WQhHI8Hgtv6T9JvJaJ26o_dkDIAqWyWPNWc1diFEcpYGbna-tV47s, p. 76

(žiūrėta 2021-05-03)

Kaip išspręsti žemesnių rezultatų problemą?

- Siekiama, kad TM mokyklose skaitymo gebėjimų ugdymas daugiau būtų orientuotas į aukštesnio lygio pasiekimus.
- Vadovėliai pasenę, nėra naujai leistų vadovėlių TM mokyklos lenkų kalba. Vadovėliuose sunkiausios užduotys neatitinka PISA 6 lygmens užduočių. Tikimasi, kad internetas galėtų kompensuoti įvairių tekstų trūkumą, bet jų paieška priklauso nuo mokytojo iniciatyvos.
- Pamokose dažnai mokoma tradicinio dėstymo būdu, mokyme neatsižvelgiama į gabių mokinių poreikius, pamokos neindividualizuojamas, orientuojamasi labiau į atmintį, ne į kūrybą. Siekiama skatinti aktyvių metodų taikymą. Geriau paruošti vadovėliai padėtų išspręsti mokymo metodų diferencijavimą.

- Děkujeme už dèmesj